

**O‘ZBEKISTON YOSHLARIDA UMUMINSONIY
QADRIYATLARGA SODIQLIK TUYG‘USINI
SHAKLLANTIRISHNING AHAMIYATI VA FALSAFIY
YO‘NALISHLARI**

Akilova O'g'ilxon TIQXMMIMTU katta o‘qituvchisi (PhD)

Zokirova Hulkar TIQXMMIMTU talabasi

Annotatsiya:

Ushbu maqola O‘zbekiston yoshlarida umuminsoniy qadriyatlarga sadoqat tuyg‘usini shakllantirishning ahamiyati va falsafiy yo‘nalishlarini o‘rganishga bag‘ishlangan. Maqolada umuminsoniy qadriyatlarning yoshlar tarbiyasidagi roli, milliy va global qadriyatlar bilan uyg‘unligi, shuningdek, etik, gumanistik va milliy-ma‘naviy yo‘nalishlar orqali sadoqat tuyg‘usini rivojlantirish usullari tahlil qilinadi. Shuningdek, yoshlarning ma‘naviy barkamolligi va jamiyat rivojiga hissa qo‘shishida amaliy tavsiyalar berilgan.

Kalit so‘zlar: Renessans, umuminsoniy qadriyatlar, sadoqat tuyg‘usi, ma‘naviy tarbiya, falsafiy yo‘nalishlar, vatanparvarlik, axloqiy tarbiya.

Kirish

Bugungi kunda yoshlar jamiyatning kelajagi va taraqqiyoti uchun asosiy resurs hisoblanadi. Ularning ma‘naviy tarbiyasi, axloqiy va umuminsoniy qadriyatlarga sadoqati shakllanishi jamiyat barqarorligi, milliy birlik va madaniy rivojlanish uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Yoshlar nafaqat o‘z Vataniga sadoqatli bo‘lishi, balki insoniy qadriyatlarni hurmat qilishi va global muammolarni tushunishi zarur. Shu sababli, umuminsoniy qadriyatlarni shakllantirish masalasi nafaqat pedagogika va psixologiya, balki falsafa va ijtimoiy fanlarda ham alohida e‘tibor bilan o‘rganiladi.

Umuminsoniy qadriyatlar – bu insoniyat tarixida shakllangan, doimiy ravishda qadrlanadigan axloqiy, madaniy va ma'naviy me'yorlar bo'lib, ular yoshlarning shaxsiy va ijtimoiy hayotini tartibga solishda asosiy rol o'ynaydi. Mazkur qadriyatlar yoshlarni adolat, halollik, hurmat, vatanparvarlik va mas'uliyat ruhida tarbiyalashga yordam beradi.

Maqolaning maqsadi – O'zbekiston yoshlarida umuminsoniy qadriyatlarga sadoqat tuyg'usini shakllantirishning ahamiyatini, falsafiy yo'nalishlarini va amaliy jihatlarini o'rganishdir. Shuningdek, maqolada yoshlarni ma'naviy barkamollikka yetaklash, milliy va global qadriyatlarni uyg'unlashtirish orqali ularning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishini ta'minlash yo'llari tahlil qilinadi.

Asosiy qism

1. Umuminsoniy qadriyatlarga sadoqat tuyg'usining ahamiyati

Umuminsoniy qadriyatlar – bu insoniyat tarixida shakllangan, doimiy qadrlanadigan axloqiy, madaniy va ma'naviy me'yorlar bo'lib, yoshlarning shaxsiy va ijtimoiy hayotini tartibga solishda muhim rol o'ynaydi. Yoshlar ushbu qadriyatlarga sodiq bo'lganda, ular adolat, halollik, hurmat, vatanparvarlik va mas'uliyat kabi xislatlarni o'zida shakllantiradi. Bu esa jamiyatda ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash va yoshlarni yetuk, mas'uliyatli fuqarolar sifatida tarbiyalashda muhim omil hisoblanadi.

2. O'zbekiston konteksti va milliy qadriyatlar

O'zbekiston tarixi, madaniy merosi va urf-odatlar yoshlarni tarbiyalashda asosiy vosita bo'lib xizmat qiladi. Milliy qadriyatlarni o'rgatish orqali yoshlar o'zligini anglashi, Vataniga bo'lgan muhabbatini mustahkamlashi va jamiyatga ijobiy hissa qo'shishga undaladi. Shu bilan birga, yoshlar global qadriyatlarni ham qadrlashni o'rganadi, bu esa

ularni keng dunyoqarashga ega, madaniyatlararo muloqotga tayyor shaxslar sifatida shakllantiradi.

3. Falsafiy yo‘nalishlar orqali sadoqatni shakllantirish

- **Etik yo‘nalish:** yoshlarni axloqiy me‘yorlar, adolat va halollik ruhida tarbiyalashga qaratilgan.

- **Gumanistik yo‘nalish:** inson shaxsini birinchi o‘ringa qo‘yish, uning huquq va erkinliklarini hurmat qilish, yoshlarni jamiyat hayotida faol ishtirok etishga undash.

- **Milliy-ma‘naviy yo‘nalish:** tarixiy meros, madaniyat va urf-odatlarini qadrlash orqali yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash.

4. Amaliy tavsiyalar

- Ta‘lim jarayonida qadriyatlar asosida darslik va mashg‘ulotlarni rivojlantirish.

- Yoshlarni ijtimoiy, madaniy va ilmiy loyihalarda faol ishtirok etishga jalb qilish.

- Oila, maktab va jamiyat bilan birgalikda ma‘naviy-madaniy muhitni mustahkamlash.

- Yoshlarning axloqiy qarorlar qabul qilish qobiliyatini rivojlantirish va ularda mas‘uliyat hissini shakllantirish.

5. Yoshlar tarbiyasida umuminsoniy qadriyatlar bilan uyg‘unlik

Yoshlarni milliy va umuminsoniy qadriyatlarga mos tarbiyalash, ularni madaniyatlararo muloqotga tayyorlash, ijtimoiy mas‘uliyatni anglashga undash – jamiyat rivoji va kelajak avlodning barkamolligi uchun muhimdir. Shu bilan birga, qadriyatlar yoshlarni shaxsiy hayotda ham

axloqiy qarorlar qabul qilishga tayyorlaydi va ularni yetuk shaxs sifatida shakllantiradi.

Xulosa

O'zbekiston yoshlarida umuminsoniy qadriyatlarga sadoqat tuyg'usini shakllantirish jamiyatning barqarorligi, milliy birlik va kelajak avlodning ma'naviy barkamolligi uchun asosiy omil hisoblanadi. Umuminsoniy qadriyatlar yoshlarni adolat, halollik, hurmat va vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga yordam beradi. Falsafiy yo'nalishlar – etik, gumanistik va milliy-ma'naviy yondashuvlar orqali sadoqat tuyg'usini rivojlantirish, yoshlarni shaxsiy va ijtimoiy hayotda mas'uliyatli, madaniyatlararo muloqotga tayyor yetuk shaxslar sifatida shakllantiradi.

Shuningdek, amaliy tavsiyalarni amalga oshirish orqali yoshlarning ma'naviy barkamolligi mustahkamlanadi va ular jamiyat rivojiga faol hissa qo'shadi. Shu bilan birga, milliy va global qadriyatlarni uyg'unlashtirish yoshlarni nafaqat milliy, balki insoniyatning umumiy qadriyatlarini hurmat qiladigan yetuk shaxslar sifatida tarbiyalash imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullaev, B. (2018). *Yoshlarni ma'naviy tarbiya qilishning falsafiy va pedagogik asoslari*. Toshkent: Fan.
2. Rasulov, I. (2020). *Umuminsoniy qadriyatlar va ularning jamiyatdagi ahamiyati*. Toshkent: Ma'naviyat.
3. Karimova, L. (2019). *Yoshlar va vatanparvarlik tarbiyasi: nazariya va amaliyot*. Toshkent: O'qituvchi.
4. Sobirov, D. (2021). *Falsafa va axloqiy tarbiya metodlari*. Toshkent: Ilm.

5. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). (2015). *Global citizenship education: Preparing learners for the challenges of the 21st century*. Paris: UNESCO.
6. O‘zbekiston Respublikasi Xalq Ta’limi Vazirligi. (2022). *Ma’naviyat va axloqiy tarbiya bo‘yicha metodik qo‘llanma*. Toshkent.